

Asia: VN/26120/2023

Arviomuistio viranomaisia koskevista seuraamuksista tietosuojalainsäädännön rikkomisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Maanmittauslaitos kiittää mahdollisuudesta lausua arviomuistiosta viranomaisia koskevista seuraamuksista tietosuojalainsäädännön rikkomisesta.

Maanmittauslaitos katsoo, ettei EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa tarkoitettujen hallinnollisten seuraamusmaksujen soveltamisalaa olisi laajennettava viranomaistoimintaa harjoittaviin tahoihin. Arviomuistiossa on tarkasteltu monipuolisesti asiaan liittyviä kysymyksiä ja mahdollisia ongelmakohtia.

Maanmittauslaitos lausuu, ettei viranomaistoimintaa harjoittavilla tahoilla ole sellaista liiketoiminnallista katetta tai tulosodotusta, joilla hallinnollisia sakkoja tai niiden määräämisen riskiä olisi mahdollista kattaa ja korvata. Lisäksi on syytä ottaa huomioon, että viranomaistoimintaa rahoitetaan budjettirahoituksella. Kuten arviomuistiossa on tuotu esiin, perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt tietosuojalakiehdotusta koskevassa lausunnossaan huomiota siihen, että viranomaisten toiminta on budjettisidonnaista, jolloin rahamääräisen seuraamuksen vaikutus ei ole samanlainen kuin yksityisellä sektorilla. Viranomaisen on kaikissa tilanteissa hoidettava lakisääteiset tehtävänsä. Perustuslakivaliokunta on myös arvioidessaan valtioneuvoston kirjelmää ehdotuksesta tekoälyasetukseksi painottanut sen merkitystä, että Suomessa ei voida määrätä hallinnollisia seuraamusmaksuja viranomaisille.

Maanmittauslaitos katsoo, että yleisen tietosuoja-asetuksen 58 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu kansallisen valvontaviranomaisen kelpoisuus varoittaa tai antaa huomautus rekisterinpitäjälle, määrätä rekisterinpitäjä noudattamaan rekisteröidyn oikeuksien käyttöön kohdistuvia pyyntöjä ja asettaa rekisterinpitäjälle väliaikaisia tai pysyviä rajoituksia tai muita kysymyksessä olevassa kohdassa tarkoitettuja toimintavelvoitteita ovat riittäviä toimenpiteitä asetuksen vaatimusten

noudattamisen tehostamiseksi. Asetuksen 82 artiklassa säännelty vahingonkorvausvastuu luo osaltaan myös tehokkaan ja varoittavan seuraamuksen.

Viranomaisiin kohdistuu suoraan ex lege muun muassa oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen toimesta suoritettavaa laillisuusvalvontaa. Lisäksi yksittäiset virkamiehet toimivat virkavastuulla. Nämä valvonta- ja vastuumekanismit turvaavat myös yleisessä tietosuojasetuksessa tarkoitettujen vaatimusten noudattamista.

Viranomaiset ovat eri yhteyksissä tuoneet esiin ennakoivan ohjeistuksen tarvetta tietosuojan valvontaviranomaiselta, joten Maanmittauslaitoksen näkemys on, että tietosuojavaltuutetun toimiston resurssien suuntaaminen viranomaistoimijoiden ennakkolliseen ohjeistukseen on viranomaisille määrättäviä seuraamusmaksuja tehokkaampi keino vaikuttaa tietosuojan tasoon viranomaistoiminnassa.

Mikkonen Soile

Maanmittauslaitos - Pääjohtaja Pasi Patrikainen ja maanmittausneuvos

Markku Markkula